

ERWD-protocol

Ernstige Reken Wiskunde-problemen en Dyscalculie

Inleiding

Het doel van dit protocol is om zowel docenten, leerlingen als ouders te informeren hoe we op het Johannes Bosco hiermee omgaan.

Johannes Bosco streeft ernaar dat leerlingen met ERWD zich optimaal kunnen ontwikkelen en onderwijs volgen op een niveau dat recht doet aan hun mogelijkheden en talenten.

De volgende punten komen aan de orde:

- Onderscheid tussen ernstige rekenproblemen en dyscalculie.
- Signalering en screening.
- Faciliteiten bij dyscalculie.
- Dyscalculiebegeleiding
- Regelingen bij examen.

Het ERWD-protocol wordt regelmatig geëvalueerd en vormt een leidraad voor de begeleiding van de leerlingen met ernstige Reken Wiskunde-problemen en dyscalculie.

Onderscheid tussen ernstige rekenproblemen en dyscalculie

Ernstige rekenproblemen kunnen ontstaan als er onvoldoende afstemming wordt gerealiseerd tussen het (reken)onderwijs en de onderwijsbehoeften van de leerling. De kenmerken van het onderwijs sluiten dan niet aan bij de (aangeboren en verworven) kenmerken van de leerling.

Er wordt gesproken van dyscalculie als ernstige rekenproblemen ondanks langdurige deskundige begeleiding en zorgvuldige (pogingen tot) afstemming hardnekkig blijken en onveranderd blijven bestaan. De kenmerken van de leerling blijven dan vooralsnog dominant.

Signalering en screening van ernstige reken en wiskunde problemen en dyscalculie ERWD

Leerlingen met ernstige rekenproblemen worden -bij voorkeur- in de brugklas gesignaleerd:

- Vanuit de overdracht van het basisonderwijs (door de mentor).
- Vanuit de testgegevens verkregen in de reken- en wiskundelessen.
- Vanuit leerlingbegeleiding en -ondersteuning van vakdocenten.

Wanneer die rekenproblemen hardnekkig blijken, kan de remedial teacher nader onderzoek doen naar de rekenproblemen en eventueel een dyscalculiescreening afnemen en advies geven voor de begeleiding.

Wanneer er een vermoeden is van dyscalculie kan het zinvol zijn om een officiële dyscalculietest te laten doen. Deze test dient door ouders/verzorgers extern geregeld te worden en de kosten komen ook geheel voor de rekening van de ouders/verzorgers.

Een dyscalculieverklaring kan alleen worden uitgegeven door een diagnosticus die aan onderstaande eisen/voorwaarden voldoet:

- Hij/zij heeft een BIG-registratie als GZ-psycholoog, een NIP-registratie als Kinder- en Jeugd-psycholoog of een NVO-registratie als Orthopedagoog-Generalist.
- Hij/zij is bovendien gespecialiseerd op het gebied van rekenen (Master Special Educational Needs (SEN) met specialisatie rekenen en rekenproblemen) of werkt bij het psychodiagnostisch onderzoek samen met een rekenspecialist.
- Hij/zij werkt volgens de professionele standaarden en richtlijnen van zijn eigen beroepsvereniging en volgt de procedure voor handelingsgerichte diagnostiek.

In de dyscalculieverklaring wordt beschreven welke specialistische begeleiding en facilitering de leerling nodig heeft.

Faciliteiten bij dyscalculie

Wanneer een leerling beschikt over een dyscalculieverklaring, is het belangrijk dat een kopie van deze verklaring bij inschrijving wordt verstrekt aan de school voor voortgezet onderwijs. Leerlingen met een geldige dyscalculieverklaring krijgen een dyscalculiepas. De dyscalculiepas is een geplastificeerde kaart met het logo van de school, waarop aangegeven is op welke faciliteiten de leerling recht heeft. Leerlingen die beschikken over een officiële dyscalculieverklaring hebben recht op de volgende faciliteiten:

- Extra tijd bij toetsen.
- Gebruik van hulpmiddelen.

Extra tijd bij toetsen geldt voor de volgende vakken tot en met het eindexamen: aardrijkskunde, biologie, economie, techniek, natuurkunde, scheikunde, sport en dienstverlening, wiskunde, zorg en welzijn.

Bij gebruik van hulpmiddelen kan gedacht worden aan gebruik van een rekenmachine of van hulpkarten. De hulpmiddelen zullen altijd afgestemd worden op de leerling en kunnen daardoor per leerling verschillen. Gebruik van hulpmiddelen gebeurt altijd in overleg met de remedial teacher en wordt vastgelegd in "SOM" (digitale leerlingvolgsysteem).

Dyscalculiebegeleiding

Op het Johannes Bosco vinden we het belangrijk dat leerlingen met dyscalculie, ondanks hun dyscalculie toch zo goed mogelijk kunnen presteren bij vakken waarbij gerekend moet worden. Wanneer dat nodig blijkt, kan de remedial teacher de docenten van een leerling met dyscalculie handelingsadviezen geven.

Elke nieuwe leerling met een dyscalculieverklaring wordt uitgenodigd voor een gesprek met de remedial teacher. Daarin zal besproken worden welke hulpmiddelen en hulpkaarten van belang zijn voor deze leerling met dyscalculie.

Bij zeer ernstige rekenproblemen of dyscalculie kan een leerling gedurende kortere of langere tijd begeleid worden door de remedial teacher.

Wanneer ouders vragen hebben over de dyscalculiebegeleiding op school, kunnen ze daarvoor contact opnemen met de remedial teacher.

Regelingen bij examens

Voor het Centraal Examen volgt de Johannes Bosco de regels van het College voor Toetsen en Examens. De meest recente regels zijn te vinden in de brochure Kandidaten met een beperking op www.examenblad.nl.

De leerling met een officiële dyscalculieverklaring heeft recht op 30 minuten extra tijd bij het centraal examen waarbij rekenen een rol speelt. Ook mag de leerling gebruik maken van de rekenkaarten die zijn uitgegeven door het College voor Toetsen en Examens:

www.examenblad.nl/2026/onderwerpen/rekenkaart-centrale-examens

De centrale examens waarbij rekenen een rol speelt, zijn in o.a. wiskunde, natuurkunde, scheikunde, biologie, economie. Mogelijk zijn er meer vakken waarbij de leerling met dyscalculie de hulpmiddelen wil inzetten, neemt U dan contact op met het college voor toetsen en examen via het contactformulier op de website: [Stel je vraag](#)